

17.12.2018

EOAK/6385/2018

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Juha Haapamäki

HAKARISTILIPPUJEN TAKAVARIKOINTI

Pyysitte tutkimaan, onko poliisi rikkonut lakia tai menetellyt muuten moitittavasti itsenäisyyspäivänä pidetyn mielenosoituksen yhteydessä takavarikoidessaan kansallissosialistisen Saksan valtionlippuja, joissa on musta hakaristi valkoisella pohjalla. Käsityksenne mukaan laillisten tunnusten esittäminen julkisella paikalla ja laillisessa mielenosoituksessa kuuluneen ilmaisunvapauden piiriin.

Asianne esiteltiin oikeusasiamies Petri Jääskeläiselle. Hänen pyynnöstään totean Teille vastauksena seuraavan.

Poliisihallituksesta saadun tiedon mukaan mainitsemanne liput on takavarikoitu pakkokeinolain perusteella. Pakkokeinolain 7 luvun 1 §:n mukaan

Esine, omaisuus tai asiakirja voidaan takavarikoida, jos on syytä olettaa, että:

- 1) sitä voidaan käyttää todisteena rikosasiassa;
- 2) se on rikoksella joltakulta viety; tai
- 3) se tuomitaan menetetyksi.

Helsingin poliisilaitokselta saadun tiedon mukaan rikos, jota tutkitaan, on kiihottaminen kansanryhmää vastaan.

Pakkokeinolain 7 luvun 15 §:n mukaan sen vaatimuksesta, jota asia koskee, tuomioistuimen on päätettävä, onko takavarikko pidettävä voimassa. Näin ollen takavarikon perusteet on saatettavissa tuomioistuimen arvioitavaksi. Takavarikon osalta on oikeusturvatieksi siis nimenomaisesti säädetty mahdollisuus saattaa asia tuomioistuimen arvioitavaksi. Oikeusasiamies ei lähtökohteisesti tutki asiaa, joka on mahdollista saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi.

Lisäksi totean, että Valtakunnansyyttäjänvirastosta saadun tiedon mukaan arvostelemanne poliisin menettely on saatettu myös sinne arvioitavaksi. Esitutkintalain 2 luvun 4 §:n mukaan syyttäjä päättää, toimitetaanko esitutkinta, jos poliisimiehen väitetään syyllistyneen rikokseen. Oikeusasiamies ei voi määrätä, miten syyttäjän on tuo asia ratkaistava.

Näistä syistä oikeusasiamies ei ryhdy tutkimaan asiaa.